



**FÖRVALTNINGSRÄTTEN**  
**I MALMÖ**  
Avdelning 1

**DOM**  
2024-09-20  
Meddelad i Malmö

Mål nr  
10102-23

**KLAGANDE**  
Henrik Norinder

**MOTPART**  
Lunds kommun

**ÖVERKLAGAT BESLUT**  
Kommunfullmäktige i Lunds kommuns beslut den 31 augusti 2023, § 224

**SAKEN**  
Laglighetsprövning enligt kommunallagen

---

### **FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE**

Förvaltningsrätten upphäver det överklagade beslutet.

---

## BAKGRUND

Kommunfullmäktige i Lunds kommun beslutade den 31 augusti 2023, § 224 - med rubriken ”Motion från Christoffer Karlsson (L) Lunds kommun ska inte stödja företag som finansierar Putins krig” -

- att bifalla motionen, samt

- att därmed ge berörda nämnder och styrelser i uppdrag att välja bort och plocka bort varor och tjänster i enlighet med motionens intention.

I motionen anges i huvudsak följande:

Lunds kommun ska inte stödja Putins krig. Kommunen har tidigare i bred politisk enighet vidtagit flera åtgärder för att stötta Ukraina. Tyvärr finns det flera aktörer i samhället som fortsätter att finansiera Rysslands folkrättsvidriga aggressionskrig genom att betala skatt och avgifter i Ryssland. Lunds kommun borde visa sitt avståndstagande genom att inte längre köpa in nya varor eller tjänster från dessa företag, i den mån det finns tillgängliga och likvärdiga varor eller tjänster från andra företag som inte verkar i Ryssland. I fall som rör konsumtionsvaror såsom exempelvis matvaror eller sanitetsprodukter bör dessa även plockas bort från inventarier och skänkas till välgörande ändamål, eller då detta inte är möjligt destrueras.

## YRKANDE OCH INSTÄLLNING

*Henrik Norinder* yrkar att beslutet upphävs och anför bl.a. följande. Beslutet strider mot kommunallagen (2017:725) och rättspraxis.

Att opponera sig mot Rysslands vedervärdiga invasion av Ukraina, och Rysslands krigsföring i densamma, genom kommunala beslut i strid mot kommunallagen är inte rätt väg att gå. Det av kommunens egna tjänstemän sammanfattade rättsläget torde tydligt ange att beslutet således strider mot

såväl kompetensreglerna i kommunallagen som reglerna gällande god ekonomisk hushållning.

Det kan svårligen, enligt 2 kap. 1 och 2 §§ kommunallagen samt mot bakgrund av rättspraxis i RÅ 1969 ref. 52 respektive RÅ 1975 ref. 102, anses vara tillåtet att med kommunala beslut genomföra utrikespolitiska manifestationer i form av bojkott av samtliga företag som återfinns på Ukrainas svarta lista. Att genomföra utrikespolitiska manifestationer, besluta om utrikespolitiska sanktioner och bojkotter torde vara förbehållet staten och/eller EU respektive andra internationella organ. Detta får även stöd i praxis där Regeringsrätten (RÅ 1990 ref. 9) funnit att opinionsyttringar som rör Sveriges förhållande till andra länder inte utgör en kommunal angelägenhet såvida de inte har stöd i sådana särskilda bestämmelser. Frågor av denna art ankommer enligt regeringsformen på regeringen och riksdagen.

Beslutet står även i strid med reglerna om god ekonomisk hushållning. Beslutet innebär tydliga ekonomiska fördyringar för Lunds kommun, genom att det innebär betydande risker för omfattande skadestånd inom de befintliga avtalsförhållande som kommunen uppbär samt avyttring och destruering av inköpta fullt fungerande produkter och varor.

*Lunds kommun* anser att överklagandet ska avslås och anför bl.a. följande. Det ligger enligt kommunens uppfattning inom kommunfullmäktiges beslutsbefogenhet att fatta beslut av nu aktuellt slag. Inriktningen i fullmäktiges beslut är inte av samma karaktär som i RÅ 1969 ref. 52 och RÅ 1975 ref. 102, som mer hade formen av utrikespolitiska ställningstaganden. Kommunfullmäktiges beslut ska i stället ses och tolkas som en inriktning för styrelser och nämnders verksamhet. Det omfattas därför inte av obehörighetgrunder i 2 kap. 2 § kommunallagen. Beslutet ligger inom ramen för vad som är och kan vara en angelägenhet för kommunen enligt 2 kap. 1 § kommunallagen.

Inriktningsbeslutet för nämnder och styrelser skiljer sig inte heller avsevärt från andra inriktningsbeslut som tas på inköpsområdet. Som exempel kan nämnas inköspolicy, där vissa vägval i fråga om t.ex. konsumtionsvaror görs för hela kommunens verksamhet. Fullmäktiges uppdrag innebär att nämnderna/styrelserna ska agera i enlighet med motionens intention. Uppdraget innebär inte att nämnderna/styrelserna ska agera på ett sätt som strider mot lag eller ingångna avtal.

*Henrik Norinder* anför vidare bl.a. följande. Beslutet kan svårigen tolkas som att det skulle ha några som helst andra förtecken än just en utrikespolitisk manifestation och en utrikespolitisk solidaritetshandling med Ukraina.

### SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

*Rättsliga utgångspunkter m.m.*

Förvaltningsrätten har att pröva överklagandet i den ordning som anges i 13 kap. kommunallagen. Detta innebär dels att endast det överklagade beslutets laglighet och inte dess lämplighet kan prövas, dels att prövningen endast omfattar om beslutet ska upphävas eller inte. I kapitlets 8 § anges på vilka grunder ett kommunalt beslut kan upphävas. Prövningen av om ett sådant beslut ska upphävas får enligt 7 § samma kapitel grundas endast på de omständigheter som klaganden har hänvisat till före överklagandetidens utgång.

Enligt 13 kap. 8 § kommunallagen ska ett kommunalt beslut upphävas om

1. det inte har kommit till på lagligt sätt,
2. beslutet rör något som inte är en angelägenhet för kommunen,
3. det organ som har fattat beslutet inte har haft rätt att göra det, eller
4. beslutet annars strider mot lag eller annan författning.

Förvaltningsrätten prövar om kommunstyrelsen har överskridit den kommunala kompetensen och om beslutet strider mot god ekonomisk hushållning.

*Kommunala kompetensen*

Av 2 kap. 1 § kommunallagen följer att kommuner själva får ha hand om angelägenheter av allmänt intresse som har anknytning till kommunens eller regionens område eller deras medlemmar.

Av 2 kap. 2 § kommunallagen framgår vidare att kommuner inte får ha hand om sådana angelägenheter som enbart staten, en annan kommun, en annan region eller någon annan ska ha hand om.

I förarbetena till 2 kap. 2 § kommunallagen (prop. 2016:17:171 s. 300) anges bl.a. följande. Bestämmelsen utgör en begränsning av kommuners allmänna befogenheter enligt 1 § och tar sikte på när en angelägenhet exklusivt faller inom någon annans befogenhet, t.ex. statliga angelägenheter, såsom försvars eller utrikespolitik.

Högsta förvaltningsdomstolen har bl.a. i rättsfallen RÅ 1969 ref. 52 och RÅ 1983 2:71, prövat beslut att undvika sydafrikanska varor vid kommunala upphandlingar. Besluten har inte betraktats som allmänna rekommendationer i syfte att uppnå ändamålsenliga upphandlingar utan i stället som utrikespolitiska manifestationer i syfte att uttrycka sitt ogillande av den sydafrikanska apartheidpolitiken. Besluten ansågs inte hänförliga till den kommunala kompetensen och innebar därför att kommunerna överskred sin befogenhet.

Utifrån motionens ordalydelse och det som i övrigt framkommit i målet framgår enligt förvaltningsrätten att syftet med det överklagade beslutet är att kommunen vill visa sitt avståndstagande mot Rysslands invasion av Ukraina. Beslutet avser enligt rätten sådana sanktioner som utgör en markering mot ett

land och hänför sig till det utrikespolitiska området. Sådana sanktioner och yttringar av sådant slag är framför allt en statlig angelägenhet och inte en sådan angelägenhet av allmänt intresse som kommunen får engagera sig i. Det saknas vidare någon annan bestämmelse enligt vilket beslutet skulle vara kompetens-enligt. Då det överklagade beslutet inte hänför sig till något som är en ange-lägenhet för kommunen ska det överklagade beslutet upphävas.

*God ekonomisk hushållning*

Enligt 11 kap. 1 § kommunallagen ska kommuner ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom sådana juridiska personer som avses i 10 kap. 2–6 §§.

Avsikten med bestämmelsen i 11 kap. 1 § kommunallagen är inte att den ska ligga till grund för domstolsprövning huruvida kommunala beslut är förenliga med god ekonomisk hushållning (se prop. 1990/91:117 s. 110). Den ekonomiska lämpligheten i kommunala beslut kan inte prövas av förvaltnings-rätten. Någon uttrycklig bestämmelse om undantag från laglighetsprövning finns dock inte. Det kan därför inte uteslutas att en domstol genom laglighets-prövning skulle kunna upphäva ett beslut som extremt avviker från vad som får betraktas som ett godtagbart ekonomiskt handlande (se Dalman m.fl. Kommunallagen med kommentarer och praxis, 6:e uppl, s. 470). Enligt förvalt-ningsrättens bedömning har Henrik Norinder dock inte visat att det skulle röra sig om sådana förhållande att beslutet även ska upphävas såsom stridande mot 11 kap. 1 § kommunallagen.

**HUR MAN ÖVERKLAGAR**, för Lunds kommun, se bilaga (FR-03), för kommunmedlem i Lunds kommun, se kungörelse.

Peter Kristiansson

I avgörandet har även de särskilda ledamöterna Thomas Håkansson och Roger Larsson deltagit. Rätten är enig.

Föredragande i målet har varit Helén Åkesson.



## Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

### Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

#### Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

### Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.  
  
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.  
  
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

### Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.



## Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

### Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på [www.domstol.se](http://www.domstol.se).